

УДК: 81:658. 8:378.147

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2023.32.292656](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2023.32.292656)

ОЛЕНА КАЗАКЕВИЧ

ORCID: 0000-0002-22-24-0860

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

ЛІНГВІСТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ

Статтю присвячено застосуванню кейс-технології під час занять з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» зі здобувачами спеціальності 075 «Маркетинг» ДДАЕУ. Запропоновано визначення кейс-технології, доведено переваги використання кейсів під час практичних занять, оскільки кейс-технологія дозволяє наблизити мовленнєву діяльність до реальної комунікації, дає студентам можливість творчого застосування вивченого мовленнєвого матеріалу на основі своїх професійних знань. Розглянуто види кейсів, наведено приклад кейсу, опрацьованого майбутніми маркетологами на практичному занятті з іноземної мови, визначено певні труднощі, що спостерігаються при використанні кейсів у підготовці майбутніх маркетологів. Окреслено підготовчу роботу, яку викладач проводить при доборі кейсів.

***Ключові слова:** кейс-технологія, кейс-метод, інтерактивна технологія, іноземна мова за професійним спрямуванням, мовна підготовка.*

Постановка проблеми. З розвитком глобалізації виникла нагальна потреба у розробці нових навчальних програм, за яких здобувачі можуть отримати освіту на міжнародному рівні. Разом з цим, в Україні в 2023 офіційно закріплено статус англійської мови як однієї із мов міжнародного спілкування в країні. Виходячи з цього іноземна мова є важливим складником професійної компетентності майбутнього маркетолога для підтримання міжнародних контактів, що дозволить майбутньому маркетологу оволодіти не тільки українським досвідом, алетакж європейським або американським. До уваги береться значний розвиваючий потенціал цього предмету, його роль у вирішенні багатьох освітніх та виховних завдань. У сучасних умовах життя навчання іноземній мові як засобу спілкування не може обмежуватися лише прикладною та вузькоспеціалізованою метою. Більш того, в освіті в цілому та особливо навчанні іноземної мови більше уваги стали приділяти індивідуальному підходу, що полягає у самопізнанні і пошуку правильного рішення власними зусиллями. Інноваційність такого підходу базується на методі, яка наділяє здобувача свободою дій у пошуку рішення і дає змогу виявити власні сильні сторони, які допоможуть в майбутньому вирішити більш складні завдання (Баша, Манойло, 2017).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день проблему розглядали чимало науковців. Дослідники Р. Кубанов, А. Путінцев, Н. Прищеп, Ю. Огерчук та О. Качановецька, І. Чорна акцентують увагу на використанні методів активного навчання як одному із шляхів вирішення проблеми формування професійних компетенцій у майбутніх маркетологів, одним зі яких є кейс-технологія. Використання кейс технологій в освітньому процесі досліджено у працях Ю. Сурміна, О. Козлової, Д. Поспелова, І. Дегтярьової, М. Разу, Н. Волкової, Р.К. Jin, Л.Е. Lynn. Кейс-технології у викладанні іноземної мови стали предметом наукового пошуку І. Романова, І. Форостюка, Л. Байдак, В. Воскобойник.

Метою статті є висвітлити, що являє собою кейс-технологія, визначити особливості цієї технології в контексті лінгвістичної підготовки майбутніх маркетологів та довести ефективність її використання на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.

Викладення основного матеріалу дослідження. Ще Сократ висловлював думку про те, що знання, які людина отримала у чистому вигляді, менш цінне для неї, ніж знання як продукт власного мислення (Волкова, 2011). Але, уперше кейс-метод (від «case» – ситуація) як техніка використання реальних ситуацій для навчання було застосовано у Гарвардській школі бізнесу у 1924 році. Кейс-технологія (кейс-метод) (від англ. case – випадок) – метод навчання, який використовує опис реальних професійних, економічних, соціальних ситуацій, при яких здобувачі повинні проаналізувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення й обрати краще з них. Педагогічна сутність методу конкретних ситуацій полягає у визначенні та вирішенні реальних, актуальних проблем у ситуаціях невизначеності, причому досить часто суперечливих. Перевагами застосування кейс-методу у викладанні є: 1) демонстрування академічної теорії з погляду реальних подій; 2) мотивування студента

на вивчення конкретної дисципліни; 3) сприяння активному засвоєнню знань і вмінь збору, обробки та аналізу інформації; 4) формування аналітичних, практичних, творчих і комунікативних навичок. Кейс-метод дозволяє розвивати у здобувачів необхідні навички, а саме чітке виконання поставленого завдання, вміння сформулювати протилежну думку, аргументувати і захищати власну точку зору, мислити критично і вирішувати завдання в умовах обмеженого часу (Воскобійник, 2022).

Ю. Дегтярьова стверджує, що у контексті лінгвістичної підготовки метод кейс-технології дає можливість здобувачам творчо застосувати мовний матеріал на базі фахових знань. Цей метод сприяє підготовці висококваліфікованих спеціалістів, інтегруючи мовну та професійну сфери (Дегтярьова, 2010). Використання кейс-технології мотивує здобувачів говорити іноземною мовою під час вирішення проблем, які їм цікаві, або пов'язані із майбутньою професією (Форостюк, 2021). Н. Волкова підкреслює, що застосування кейс-методу буде максимально ефективним, якщо при доборі матеріалу враховувати спеціальні, професійні, вікові та інші інтереси студентів (Волкова, 2011). Кейс-метод чудово адаптується до використання на заняттях вивчення іноземної мови, адже цей вид роботи поєднує у собі усі види мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письмо, аудіювання.

Ю. Сурмін вважає, що в процесі роботи з кейс-методом спостерігається єдність основних функцій діяльності викладача: виховної, навчальної, організуючої, дослідницької (Романов, 2017). До того ж, викладач, що використовує даний метод, повинен проводити певну складну підготовчу роботу, яка визначається необхідністю залучати суто професійний матеріал інших спеціальностей, але виводить роботу на суміжні професійні грані, які потрібні здобувачу у його майбутній професії. Спочатку надається необхідний лексичний матеріал та проводиться ознайомлення з проблемою в цілому, виділяється головне питання та формуються пропозиції, що висуваються групами здобувачів. Запропоновані рішення аналізуються та вибирається найбільш оптимальне. Наприкінці діяльність оцінюється здобувачами і викладачем.

Існують наступні види кейс-методів:

1. Практичні кейси. **Кейс-випадок** – короткий кейс, що розповідає про окремий випадок. Використовується під час заняття, щоб проілюструвати певну ідею або підняти питання для обговорення.

2. Навчальні кейси. **Кейс-вправа** – надає здобувачу можливість застосувати на практиці здобуті знання.

3. Науково-дослідчі кейси. Орієнтовані на залучення студентів у дослідницьку діяльність. **Кейс-ситуація** – класичний кейс, що вимагає від здобувача аналізу ситуації. Відповідь на питання «Чому ситуація набула такого розвитку і як її можна вирішити?» (Поліщук, 2021).

Кейс може бути коротким чи довгим, може викладатися конкретно або узагальнено. Слід утримуватися від надмірно насиченої інформації та інформації, що не має відношення до теми. У цілому кейс має містити дозовану інформацію, яка дозволяла б здобувачам швидко зрозуміти суть проблеми та надавала б усі необхідні дані для її вирішення. Кейс може містити не лише текстову інформацію, але й графіки, таблиці, діаграми, ілюстрації, фільми, аудіо- та відеоматеріали (Воскобійник, 2022).

Мовленнєві навички здобувачі набувають уже на підготовчому етапі кейсу, тож на цьому етапі варто виконувати фонетичні, лексичні та граматичні вправи в цікавій для студентів формі. Досвід роботи підтверджує найбільшу ефективність застосування цього методу на завершальному етапі вивчення певної теми (Байдак, 2019).

Заняття з використанням кейс-технології найбільш ефективні зі здобувачами з середнім та високим рівнем володіння іноземною мовою. Однак, оскільки є можливість використовувати підготовлений матеріал, то у роботі можуть брати участь здобувачі різних рівнів.

Загалом спеціальність «маркетолог» багата на різноманітні теми, які можна використовувати у кейс-технології. Ми наведемо приклад використання кейс-методу у роботі з майбутніми фахівцями у сфері маркетингу.

Case

(communicative skills)

Aim: to train communicative skills.

Time of the activity: 10 minutes.

Procedure: the trainer pairs the participants. Role 1 – an employee of the HR department conducting an interview. Role 2 – a candidate for a marketing position.

Instructions for Role 1: Today you have interviewed 8 candidates for the position of marketing manager. At this point, you have almost decided on the best candidate for the job, but you need to hear from all of them. The candidate sitting in front of you has a significant disadvantage – a complete lack of practical experience.

Your tasks: 1) clarify the candidate's practical skills; 2) complete the interview in 10 minutes.

Role 2: You are interviewing for a marketing position. This position is perfect for you. Your education, knowledge, and interests fully meet the requirements of the position. Your only drawback is your lack of practical experience required by the position.

Your tasks: 1) establish a rapport with the human resources officer; 2) convince the interviewing officer that you are a qualified employee.

Questions for discussion:

- What emotions did the exercise evoke?
- Did your pair manage to achieve the communication goal?
- What qualities of the participants contributed to this? What hindered it?

Серед недоліків можна зазначити наступне: здобувачі освіти немовних спеціальностей мають недостатню професійну підготовку, немає готових завдань, доводиться розглядати малознайомі професійні ситуації, оскільки іноземна мова викладається переважно на перших курсах вишів, коли предмети професійного циклу ще викладались. Така ситуація, на жаль, негативно впливає на практику використання методу кейсів і на результат опанування іноземної мови професійного спрямування у закладах вищої освіти. У даній ситуації підходить навчальний тип кейс завдань. Такий тип занять допомагає опанувати як лінгвістичну компетенцію, а саме лексичну – знання і здатність використовувати мовний словниковий запас, так і прагматичну – функціональне використання опанованої лексики.

Висновок. Отже, використання кейс-методу на заняттях з іноземної мови є захоплюючою інтерактивною технологією, яка дозволяє зробити заняття більш різноманітним та ефективним. Кейси дають змогу здобувачам проявити мовленнєву самостійність, реалізувати та удосконалити свої комунікативні вміння, покращити лексико-граматичну компетенцію. Але питання використання кейс-технології та розробки кейсів для майбутніх маркетологів та здобувачів інших спеціальностей потребує подальших дослідницьких пошуків.

Список використаних джерел

- Баша, І., Манойло, В. (2017). Застосування інноваційних методів навчання в формуванні компетентностей майбутніх маркетологів. *Маркетинг в Україні*, 2, 62-68.
- Байдак, Л. І. (2019). Використання кейс-методу у навчанні іноземній мові студентів нефілологічних спеціальностей. *Матеріали наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ* (с. 135). Суми: СНАУ.
- Волкова, Н. П. (2011). Ситуаційна технологія як засіб підготовки фахівців у вищому закладі освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 20 (73), 347-355.
- Воскобійник, В. І. (2022). Використання кейс-методу на заняттях з іноземної мови в умовах дистанційного навчання. В кн. *Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу*: матеріали IV Всеукр. наук.-метод. конф. (с. 26-28). Одеса: Одеська національна академія харчових технологій.
- Дегтярєва, Ю. В. (2010). Підвищення ефективності навчання іноземних мов з використанням кейс-методів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*, 17, 40-47.
- Поліщук, М. І. (2021). Застосування кейс-методу у проведенні практичного заняття з іноземної мови студентам-юристам. В кн. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України)*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Т. 1, с. 673-674). Одеса: ВД «Гельветика».
- Романов, І. Р. (2017). Метод кейсів: перспективи використання у навчанні майбутніх правознавців англійській мові. *Молодий вчений*, 10 (50), 529-534.
- Форостюк, І. В. (2021). Кейс-метод як сучасна технологія іноземної мови професійного спрямування. В кн. *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні*: матеріали III Всеукр. наук.-метод. Інтернет-конф. (с. 86-88). Луцьк.

References

- Basha, I., & Manoilo, V. (2017). Zastosuvannya innovatsiinykh metodiv navchannia v formuvanni kompetentnosti maibutnix marketolohiv [Application of innovative teaching methods in the formation of competences of future marketers]. *Marketynh v Ukraini [Marketing in Ukraine]*, 2, 62-68 [in Ukrainian].
- Baidak, L. I. (2019). Vykorystannia keis-metodu u navchanni inozemni movi studentiv nefilolohichnykh spetsialnosti [The use of the case method in teaching foreign language to students of non-philological specialties]. In *Materialy naukovopraktychnoi konferentsii vykladachiv, aspirantiv ta studentiv Sums'koho NAU [Materials of the scientific and practical conference of teachers, postgraduate students and students of Sumy NAU]* (p. 135). Sumy: SNAU [in Ukrainian].
- Dehtiarova, Yu. V. (2010). Pidvyshchennia efektyvnosti navchannia inozemnykh mov z vykorystanniam keis-metodiv

- [Improving the effectiveness of foreign language teaching using case studies]. *Vykladannia mov u vyshchyykh navchalnykh zakladakh osvity [Teaching languages in higher education institutions]*, 17, 40-47 [in Ukrainian].
- Forostiuk, I. V. (2021). Keis-metod yak suchasna tekhnolohiia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia [The case method as a modern technology of a foreign language for professional purposes]. In *Aktualni problemy inshomovnoi komunikatsii: linhvistychni, metodychni ta sotsialno-psykholohichni [Current issues of foreign language communication: linguistic, methodological and socio-psychological]*: materialy III Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii (pp. 86-88). Lutsk [in Ukrainian].
- Polishchuk, M. I. (2021). Zastosuvannia keis-metodu u provedenni praktychnoho zaniattia z inozemnoi movy studentam-yurystam [Application of the Case Method in Conducting Practical Foreign Language Classes for Law Students]. In *Nauka ta suspilne zhyttia Ukrainy v epokhu hlobalnykh vyklykiv liudstva u tsyfrovu eru" (z nahody 30-richchiaproholoshennia nezalezhnosti Ukrainy ta 25-richchia pryiniattia Konstytutsii Ukrainy) [Science and public life of Ukraine in the era of global challenges of humanity in the digital era (on the occasion of the 30th anniversary of the declaration of independence of Ukraine and the 25th anniversary of the adoption of the Constitution of Ukraine)]*: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Vol. 1, pp. 673-674). Odesa: VD «Helvetyka» [in Ukrainian].
- Romanov, I. R. (2017). Metod keisiv: perspektyvy vykorystannia u navchanni maibutnikh pravoznavtsiv anhliiskii movi [The Case Study Method: Prospects for Using it in Teaching English to Future Lawyers]. *Molodyi vchenyi [Young researcher]*, 10 (50), 529-534 [in Ukrainian].
- Volkova, N. P. (2011). Sytuatsiina tekhnolohiia yak zasib pidhotovky fakhivtsiv u vyshchomu zakladi osvity [Situational technology as a means of training specialists in a higher education institution]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh [Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools]*, 20 (73), 347-355 [in Ukrainian].
- Voskobiinyk, V. I. (2022). Vykorystannia keis-metodu na zaniattiakh z inozemnoi movy v umovakh dystantsiinoho navchannia [Using the case method in foreign language classes in the context of distance learning]. In *Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u zdiisnenni osvitnoho protsesu [Ensuring the quality of higher education: increasing the efficiency of the use of information technologies in the implementation of the educational process]*: materialy IV-yi Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi konferentsii (pp. 26-28). Odesa: Odeska natsionalna akademiia kharchovykh tekhnolohii [in Ukrainian].

KAZAKEVYCH O.

Dnipro State Agrarian and Economic University, Dnipro, Ukraine

LINGUISTIC TRAINING OF FUTURE MARKETOLOGISTS BY THE MEANS OF CASE-TECHNOLOGY

The article is devoted to the use of case technology in the course of the discipline "Foreign Language (for Specific Purposes)" with students of speciality 075 "Marketing" DSAU. The significant developmental potential of this subject and its role in solving many educational and upbringing problems has been proved. The importance of an individual approach to education in general and especially to learning a foreign language, which is about self-discovery and finding the right solution on your own is highlighted. The definition of case technology is proposed, the advantages of using cases in practical classes are proved, since case technology allows bringing speech activity closer to real communication, gives students the opportunity to creatively apply the studied language material on the basis of their professional knowledge, motivates students to speak a foreign language while solving problems. The use of the case method will be most effective if the selection of material takes into account the special, professional, age and other interests of students. The case method is perfectly adapted for use in foreign language classes, as this type of work combines all types of language activities: reading, speaking, writing, and listening. It is noted that case technology is an effective means of motivation to learn a foreign language, allows you to quickly and effectively model situations of intercultural communication, develops such skills as cooperation and mutual understanding, helps to prepare a creative personality capable of thinking creatively and making decisions independently. The cases allow students to demonstrate linguistic independence, implement and improve their communication skills, and improve lexical and grammatical competence. The types of cases are considered, certain difficulties observed in the use of cases in the training of future marketologists are identified. The preparatory work that a teacher does when selecting cases is outlined. Examples of the case that was considered in a practical foreign language class is given.

Key words: case technology, case method, interactive technology, foreign language for professional purposes, language training.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2023 р.